

TYGODNIK SALWATORSKI

19.01.97 r.

● PISMO PARAFII NAJSWIĘTSZEGO SALWATORA ●

NR 3 (109) 1 ●

Rok 4

Modlitwa za Ojczyznę

ks. Piotra Skargi

Boże, Rządcu i Panie narodów, z ręki i karności Twojej racz nas nie wypuszczać, a za przyczyną Najśw. Panny, Królowej naszej, błogosław Ojczyznę naszą, by Tobie zawsze wierna, chwałę przynosiła imieniowi Twemu, a syny swe wiodła ku szczęśliwości.

Wszehmogący wieczny Boże, spuść nam szeroką i głęboką miłość ku braciom i najmilszej Matce, Ojczyźnie naszej, byśmy jej i ludowi Twemu, swoich pożytków zapomniawszy, mogli służyć uczciwie.

Ześlij Ducha Świętego na sługi Twoje, rządy kraju naszego sprawujące, by wedle woli Twojej ludem sobie powierzonym mądrze i sprawiedliwie zdołali kierować, przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Ksiądz Piotr Skarga SJ

- patronem pojednania narodowego?

Właśnie tak, nawet jeśli wydaje się to zaskakujące i ja sam opatrzyłem moje refleksje znakiem zapytania, to wydaje mi się, że właśnie za takiego patrona Piotra Skargę SJ, pierwszego rektora Akademii Wileńskiej, założyciela Arcybractwa Miłosierdzia do dzisiaj w Krakowie działającego i nadwornego kaznodzieję Zygmunta III Wazy, przez 25 lat głoszącego kazania na dworze królewskim, na sejmach i różnych ważkich okazjach państwowych i kościelnych, można i trzeba uznać. Im dłużej wczytuję się w jego dzieło, im uważniej przypatruję się jego postaci, to nieodparcie jawi mi się on jako człowiek pojednania, człowiek godzący przeciwności i ludzi ze sobą skłóconych.

To prawda, że jego dzieło uwikłane jest w czas może nie najciekawszy w historii Kościoła, w czas kiedy odpowiedzi padały chyba za szybko i zbyt zdecydowanie. Niemniej jednak nie do utrzymania, w świetle źródeł, jest teza o "wichrzycielskim charakterze" tej działalności. Potrafił Skarga godzić króla Zygmunta III z potężnym kanclerzem Janem Zamoyskim, był wysyłany do Lebrzydowskiego na pośrednika pomiędzy rokoszwanami a królem, był wreszcie poszukiwanym kierownikiem duchowym, wprowadzającym w ludzkie serca pokój i nadzieję na lepsze jutro.

Takim postrzegali go współcześni. Owszem, budził mocne uczucia, ale nikt nie odmawiał mu szczerego umiłowania Ojczyzny i troski o jej dobro. Wystarczy wyczytać się w kazaniu pogrzebowe dominikanina Fabiana Birkowskiego, by zrozumieć miejsce, jakie zajmował w scenie religijnej i politycznej ówczesnej Rzeczypospolitej. Takim widzą go liczni pielgrzymi, nawiedzający jego doczesne szczątki w podziemiach kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie, który nawiasem mówiąc z jego inicjatywy został wzniesiony.

O takim myślimy i my, gdy w naszych kościołach modlimy się jego słowami za naszą ojczyznę. Wreszcie takim chcemy go mieć, gdy stawiamy mu pomniki, jak choćby ten w jego rodzinnym Grójcu, odsłonięty w sierpniu tego roku przez Tymasa Polski kard. Józefa Glempa, a którego fotografię zamieszczamy obok. Te myśli towarzyszą i nam - krakowianom, gdy od kilku lat myślimy o

Pomnik Ks. P. Skargi w Grójcu

Fot. Ks. Stanisław Obirek SJ

podobnym pomniku w naszym mieście, w które Skarga na trwałe się wpisał.

Przywołajmy jeszcze tekst modlitwy o jego beatyfikację, od dziesięcioleci odmawianej przez jego wielbieli:

"Ojczy nasz, któryś jest w niebie, jeśli jest w tym Twoja święta wola, wysłuchaj prośb naszych za wstawiennictwem Sługi Twego Piotra Skargi, a przez to okaż, że Piotr godzien jest być Patronem naszym, wyniesionym na ołtarze oraz że wobec Twego majestatu jego pośrednictwo jest przemożne."

A z bogatego dorobku przypomnijmy myśl o Kościele otwartym na bogactwo i różnorodność:

"Bo Kościół Boży rozlicznością (bez sprzeczności) przybrany jest, jako królowa w farby szat i kamieni, a perel rozmaitych. W ogrodzie swoim ma zioła i drzewa, liścia i kwiatów rozlicznych, a wszystko wdzięcznych a miłych."

Może warto jednak sięgać do Skargi w naszych poszukiwaniach recept na bolączki naszej współczesności.

ks. Stanisław Obirek SJ

Męski Chór Cecyliński

(Kraków pl. Wszystkich Świętych 5)

Klasztor OO. Franciszkanów

Ojciec Dr Rizzi Bernardino w 1922 roku przyjechał do Klasztoru OO. Franciszkanów do Krakowa i już w 1923 roku stworzył od podstaw Zespół śpiewaczy.

Dzięki talentowi - temperamentowi i dużej wiedzy muzycznej, potrafił skupić wokół siebie młodzież świecką: szkolną i akademicką oraz ludzi starszych o różnych zawodach; od robotnika do profesora.

Wszyscy oni zakochani w śpiewie chóralnym, wielce utalentowani, o dobrych głosach i dobrym słuchu, z zamiłowaniem i wielkim zaangażowaniem poddali się woli nauczyciela i dyrygenta Ojca Rizziego, pracując z niezwykłą wytrwałością bardzo szybko osiągnęli wyżyny śpiewu chóralnego.

Ojciec Rizzi wykładał harmonię w Krakowskim Konserwatorium Muzycznym i przy okazji studiował polską muzykę ludową, zajmował się naszymi utworami klasycznymi, naszymi arcydziełami muzyki sakralnej i świeckiej, a w szczególności naszymi wspaniałymi Kolędami - pastoralkami i pieśniami wielkopostnymi.

Wszystkie opracowania tych pieśni oraz jego własne utwory, wyprzedziły o kilkanaście lat poczynania naszych muzyków - kompozytorów i stały się awangardą o niezwyklej melodyce i pełnej swobody konstrukcji w zakresie naszych technik interpretacyjnych.

Ojciec Rizzi dobrze osadził w Zespole Chórowym swoje uczucia (włosko-polskie) i myśli; Zespół do dnia dzisiejszego w czasie występów stara się kontynuować zamierzenia jego wspaniałych interpretacji.

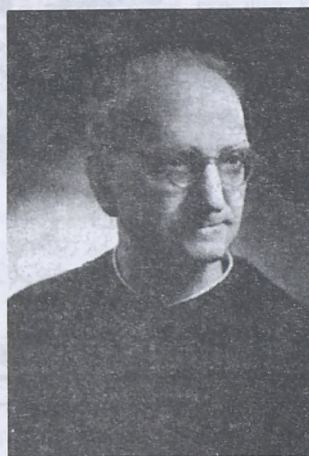
Wielka chwała i wielkie dzięki OO. Franciszkanom za opiekę nad Zespołem: za salę - za światło i za ogrzewanie, bez czego nie mogłoby być żadnych zajęć i prób, a co za tym idzie, nie byłoby żadnych występów.

Chór Cecyliński od swego istnienia do dnia dzisiejszego nieprzerwanie śpiewa w każdą niedzielę i święto o godz. 12.00 w Kościele OO. Franciszkanów. Jest to podstawowe zajęcie Zespołu, a mając olbrzymi repertuar pieśni sakralnych (w tym i świeckich) na wszystkie okresy liturgiczne roku, stara się nie powtarzać utworu dwukrotnie - co wymaga dużej koncentracji, ale daje olbrzymią satysfakcję śpiewakowi, oprócz tego śpiewa na wszystkich uroczystościach kościelnych, patriotycznych i społecznych (akademie, domy spokojnej starości itp.).

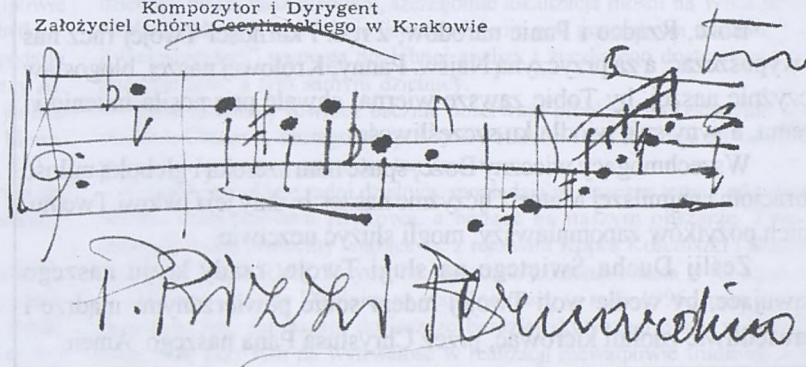
Bierze udział w konkursach i festiwalach śpiewaczy; ogólnopolskich, międzywojewódzkich i wojewódzkich, zajmując czołowe lokaty.

Koncertuje w każdym mieście, gdziekolwiek jest zaproszony, nawiązał wiele kontaktów z Chórami zagranicznymi - Węgier, Holandii, Niemiec, Dawne Ziemie Polskie na Wschodzie (Wilno - Lwów).

W swojej 73 - letniej działalności Chór Cecyliński dobrze wpisał się w historię Kościoła krakowskiego, oprócz niedzielnych i świątecznych występów, bierze udział wspólnie z Chórem Wawelskim w dwóch najważniejszych uroczystościach

Dr PADRE BERNARDINO RIZZI
Kompozytor i Dyrygent
Założyciel Chóru Cecylińskiego w Krakowie

F. Rizzi Bernardino
Cracovia, 17. 9. 1958

Kościła krakowskiego, w procesjach Wawel - Skalka i Bożego Ciała. Na uroczystościach sakralnych i patriotycznych śpiewał utwory najlepszych kompozytorów do słów najwybitniejszych poetów, którzy weszli do historii, przez co osadził się w Kulturze Narodu Polskiego.

W latach 1950 - 1990 musiało się mieć odwagę śpiewać na uroczystościach publicznych, groziło zwolnienie z pracy.

Wielkie zaangażowanie Zespołu w śpiew sakralny docenił ówczesny Metropolita Krakowski Ks. Kard. Karol Wojtyła i w 1973 roku przywiózł z Watykanu od Papieża Pawła VI dla Chóru Cecylińskiego - Order Pro Ecclesia et Pontifice.

Za wspaniałe lata pracy w ruchu amatorskim, na niwie śpiewaczej, Zespół oraz wielu śpiewaków, otrzymało najwyższe odznaczenia "Odznaki Złote z Laurem" od Polskiego Związku Chórów i Orkiestr.

Chór Cecyliński jest Zespołem czysto amatorskim, ze swoich zadeklarowanych miesięcznych składek członkowskich opłaca Dyrygenta oraz zakupuje nuty itp. akcesoria potrzebne do pracy na próbach i koncertach (dzisiaj już nie ma takich Zespołów).

Kilka pokoleń śpiewaków pracowało na wspaniałe osiągnięcia Chóru Cecylińskiego przez 73 lata jego istnienia.

W najlepszych latach Zespół liczył około 50-ciu śpiewaków, obecnie jest około 30 śpiewaków.

W tej chwili Chór Cecyliński prowadzi młody, dobrze

zapowiadający się dyrygent Robert Kucharzyk.

Prezesem jest mgr. Stanisław Skarbiński, niezwykle oddany pracy chórowej, po prostu jest "Duszą zespołu".

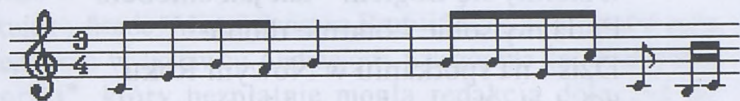
Każdy śpiewak poświęca bardzo dużo swojego wolnego czasu na próby i występy w Zespole śpiewaczym i dlatego trzeba im wszystkim gorąco życzyć wytrwania w tym szlachetnym "Hobby" oraz dopływu do Chóru młodych ludzi, muzykalnych, o dobrym słuchu, dla dobra nas wszystkich słuchaczy, dla dobra Kościoła krakowskiego i kultury naszego Krakowa oraz ukochanej Ojczyzny.

Józef Wyroba

*Tak to zebranie serc naszych niech stworzy jedną harmonię miłości,
Niech' cudny dar pieśni tonów czar wokół roztoczy.*

Śpiewajmy więc, śpiewajmy!

*A teraz już cicho gwiazdy dzwonią, od mlecznych dróg schodzi
Maleńki Bóg i błogosławi dłonią.*

Order Pro Ecclesia et Pontifice przyznany Chórowi Cecylińskiemu w 1973 roku.

Chór Cecyliński w roku 1958. Fot. M. Dużyk

SERDECZNE DZIĘKUJEMY

czyli
OPŁATEK
STRĄŻY HONOROWEJ NAJŚWIĘTSZEGO
SERCA PANA JEZUSA
i
TYGODNIKA SALWATORSKIEGO

Opłatek salwatorski
 12 I 1997

Dzielmy się Bogiem - tak jak chlebem
 Podajmy sobie - bratnie dłonie
 Dziś - na spotkaniu w Nowym Roku
 "Opłatku" - w salwatorskim gronie

Dzielmy się Bogiem - to dla Niego
 Tygodnik piszmy - najgoręcej
 Dajmy swe myśli i modlitwy
 Żarliwe serca, chętne ręce

Bo Ten - co właśnie się narodził
 Dla nas - Najświętszą jest Osobą
 W żłóbku - u Panien Norbertanek
 Nim się podzielmy -
 między sobą...

Iwa Korsak-Sabuda

Poczynając od przygotowań do opłatkowego spotkania, dziękujemy w pierwszym rzędzie Arcybractwu Straży Honorowej Najśw. Serca P. Jezusa, że zechciało wspólnie z nami urządzić opłatek. Dziękujemy za pomoc w dekorowaniu sali (przede wszystkim prof. B. Rudnickiej) i za nakrywanie stołów. Dziękujemy wszystkim, którzy dołożyli swoje wypieki na stoły.

Dziękujemy Jego Ekscelencji Ks. Biskupowi Albinowi Małysiakowi, który ku naszej radości dotarł na opłatek w towarzystwie Księdza Proboszcza Prałata Jerzego Bryły i uświetnili spotkanie swoją obecnością. Przybyli także niektórzy Radni z Przew. Rady Dz. VII Pawłem Zorskim na czele.

Dziękujemy Siostrze Patrycji Nazaretance za przygotowanie z dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 19 przedstawienia jasełkowego, które mogli obejrzeć już o godz. 15.00 opłatkowi Goście i wysłuchać koncertu kolęd w wykonaniu parafialnej scholi, która grała na naszym opłatku.

Właściwy opłatek zaczął się o godz. 16.30 w "Sali u Muminków". Dziękujemy za przygrywanie na skrzypcach Panu Malikowi i Pani Kowalskiej oraz Joli Kowalskiej, której operowe wykonanie "Witaj gwiazdo złota" zachwyciło wszystkich obecnych.

Wszystkie fotografie wykonał:
 S. Malik

Ważnym elementem oplatkowego spotkania był występ naszych gości najczęściej publikowanych poetek: Pani Iwy Korsak-Sabudy i Pani Krystyny Jezierskiej.

Wielkie wrażenie wywarły na nas pieśni i wiersze przypominane przez braci Józefa i Jana Wyrobów. Cała sala śpiewała patriotyczną kolędę z 1942 roku "Lulajże Jezuniu" i byliśmy wzruszeni wierszem, który publikujemy poniżej.

Dziękujemy wszystkim bezinteresownym Współpracownikom, dzięki którym ukazuje się "Tygodnik Salwatorski".

Dziękujemy wszystkim przybyłym na oplatek Autorom zdjęć i wierszy, bez których nie byłoby "Tygodnika Salwatorskiego" i dziękujemy przybyłym Czytelnikom, dla których przecież "Tygodnik Salwatorski" robimy. Z rąk Pani Ireny Kwasnowskiej nasza redakcja otrzymała frezje, które po przyjęciu zanieśliśmy do przyozdobienia ołtarza, w naszym kościele.

Dziękujemy naszym Współpracownikom z Pracowni AA w Osobach Pana Andrzeja Mardyły i Andrzeja Oczkosia, którzy drukują "Tygodnik Salwatorski".

Dziękujemy firmie "Mista" Państwa Beaty i Mirosława Rajców oraz pośredniemu wykonawcy Andrzejowi Szlagorowi za "Kalendarz Salwatorski", który bezpłatnie mogła redakcja dołączyć do świątecznego "Tygodnika Salwatorskiego" lub rozdawać po "Pasterce".

Dziękujemy na koniec Panu Jackowi Cholewczukowi za filmowanie i Panu Stanisławowi Malikowi za fotografowanie Oplatka.

Osoby, które chcą odegrać film o oplatku lub zrobić odbitki proszę o kontakt telefoniczny (nr w stopce redakcyjnej).

w imieniu Redakcji
Piotr Boroń

MIŁOSIERDZIE

W białość groźniejszą od kiru,
wśród śnieżnych, ubitych szańców,
przez wieś graniczną Sybiru
Rok w rok szedł konwój wygnańców.

W te dni - postać zgięta wiekiem
Czekała u wiejskiej dróżki,
Zbrodniarzom niosła chleb z mlekiem,
Litość rosyjskiej babuszki.

Czy pieszo był, czy w kibitce
Każdy chleb dostał - acz suchy,
Czy był w łachmanach, czy w świtce,
Drżąc od różg - czy bez skruchy.

Najmłodszy szedł uczeń - może -
Związany przestępstwem jednakim...
Westchnęła stara: "Mój Boże",
Tak młody - a już POLAKIEM!

Ksawery Pusłowski
Rosja, ok. 1900 r.

Wszystkie fotografie wykonał:
S. Malik

Ogłoszenia parafialne i krótkie informacje

***

19 I (niedziela) - godz. 15.30 - Msza św. dla pracowników Wodociągów.

***

19 I przed kościołem studenci z duszpasterstwa akademickiego OO. Dominikanów zbierają ofiary na urządzenie ferii zimowych dla niepełnosprawnych chłopców z ul. Łanowej.

***

19 I po Mszy św. wieczornej odbędzie się koncert kolęd w wykonaniu chóru Cantores Cracovienses.

***

24 I (piątek) przypada wspomnienie św. Franciszka Salezego. SS. Wizytki przy ul. Krowoderskiej zapraszają Straż Honorową Najsw. Serca Pana Jezusa na Mszę św. o godz. 18.00, którą odprawi Ks. Kardynał Macharski.

O jedność chrześcijan...

19 I 97 rozpoczyna się Tydzień Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan pod hasłem "W Imię Chrystusa pojednajcie się z Bogiem" (2 Kor 5,20). Przez cały tydzień w różnych świątyniach chrześcijańskich odbywać się będą nabożeństwa ekumeniczne.

- **W niedzielę** 19 I o godz. 11.00 nasz Ksiądz Proboszcz wygłosi kazanie w cerkwi prawosławnej przy ul. Szpitalnej.

- **W poniedziałek** 20 I godz. 17.00 modlitwy o jedność chrześcijan odbędą się w kościele SS. Norbertanek, a uczestniczyć w nich będą bracia prawosławni. Nabożeństwu przewodniczyć będzie ks. dr Kazimierz Panuś - wicerektor Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie, kazanie wygłosi ks. Dziekan Witold Maksymowicz, proboszcz parafii prawosławnej. Kolędy śpiewać będzie schola kleryków II roku teologii, schola SS. Serafitek, schola dziewcząt naszej parafii i cerkiewny chór z parafii prawosławnej.

Zwierzyniecki Komitet Obywatelski...

...zaprasza wszystkich zainteresowanych na zebranie poświęcone sytuacji energetycznej w naszej Dzielnicy w związku z częstymi przerwami w dostawie prądu.

Zebranie odbędzie się we czwartek dnia 23-go stycznia o godzinie 17-tej w Szkole Podstawowej numer 31, przy ulicy B. Prusa 18.

Do udziału w zebraniu zaproszeni zostali: Z-ca d/s Technicznych Kierownika Rejonu Energetycznego Krowodrza oraz Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa d/s Energetyki.

Krzysztof Żero

Drugi Bal Zwierzyniecki

Zwierzyniecki Komitet Obywatelski zaprasza mieszkańców Zwierzynca do wspólnej zabawy na **Drugim Balu Zwierzynieckim**

który odbędzie się dnia 8 lutego, w sobotę w lokalu Miastoprojektu przy ul. Kraszewskiego 36. Zaproszenia w cenie 35 złotych od osoby można nabywać w księgarni "Prym" przy ulicy Senatorskiej 21 począwszy od dnia 20 stycznia.

Przewodniczący ZKO
Krzysztof Żero

Sprostowanie

W artykule "Oplatek w dzielnicy" (Nr 2/108/1) w części nakładu nie zostały wydrukowane nazwiska Prezydentów miasta Krakowa obecnych na oplatku: Pana Józefa Lassoty i Pana Jacka Banasia, jako osób powszechnie znanych.

Niniejszym Autora i osoby zainteresowane przepraszamy.

Redakcja

"Spieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą..."

- Specjalista, pedagog z zakresu klas niższych, udzieli bezinteresownej pomocy dzieciom, mającym trudności w nauce.
- Zrobię zakupy osobom chorym, samotnym, które nie mogą wychodzić z domu.

Wiadomość: Kraków-Salwator, tel. 21-80-05.

W niedzielę, dnia 26 stycznia o godz. 11.30 odbędzie się

Tradycyjny Oplatek Żywego Różańca

Wszystkich już należących i tych, którzy pragną należeć do parafialnej Wspólnoty Różańcowej serdecznie zapraszają - Zelatorki

P.S. Przewidywany czas zakończenia godz. 13.00. Z powodu trudności lokalowych nastąpiła zmiana terminu - zapraszamy.

W 80 rocznicę śmierci
Antoniny Domańskiej
Autorki "Historii żółtej ciemki"
dnia 24 stycznia 1997 roku
o godz. 18.30
zostanie odprawiona
w Bazylice Mariackiej
przed Ołtarzem Wita Stwosza
Msza Święta za spój Jej duszy.
Zapraszamy do uczestnictwa i
modlitwy.

Antonina Domańska
1853-1917

Ulica Księcia Józefa sześćdziesiąt lat temu

Od niej w dół porośnięta krzewami berberysu szkarpa, zanurzona w pokrytej grubym lodem Wiśle. A na lodzie nasza trójka i w tle ciąg dalszy gościńca Ks. Józefa. Od lewej, za drzewami, willa "Pod Matką Boską", zwana tak od stojącej przed willą Jacka Malczewskiego naturalnej wielkości białej figury. Dalej domy p. Niemca, powyżej pp. Ślusarczyków, kamienica z powszechnie znanym sklepem "Pod Rybką" p. Leskowej, dom sióstr Nalepianek, wysoka kamienica prof. Sinki, dwie kamienice ze sklepem mięsnym p. Mazurkiewiczowej; niewidoczny dom p. Panków i ostatni dom - restauracja "Pod motylkami" p. Pobutkiewiczza. A dalej to już skrzyżowanie z ulicami św. Bronisławy, Królowej Jadwigi i ul. Kościuszki ze słynnym zwierzyńskim centrum, jakie stanowiła "Kapliczka", pętla tramwajów piątki i szóstki

Rok 1933, może 1934. Zwierzyńiec. Ulica, raczej gościńca Ks. Józefa. Na zdjęciu, wykonanym naprzeciw dworku "Pod Lipkami" moja Siostra i Brat, a za moją głową wódką szczyt ściany naszego domu rodzinnego (Nr 31, wcześniej 82) mojej Mamy, jej Sióstr i Braci, mojego Dziadka, a sąsiedztwie również Babci i jej Rodzeństwa.

Zaśnieżony gościńiec. Z lewej strony dom rodziny Panków, dalej p. Szeligowej i kolejno domy pp. Jasińskiego, Tęczyńskiego, Kowaków (poprzednio Drózkawieckich - Babcia), Kmiecików (Dziadek), a w głębi dom Bulatów i Brachowskich, za drzewami - Jacka Malczewskiego, a powyżej - wille Salvatora. Z prawej strony gościńca, za słupami licznych latarni, głęboka fosa, za nią pod osłoniętymi wierzby ścieżka wiodąca do miasta.

oraz kościół Norbertanek (mur klasztoru z prawej strony zdjęcia).

Tak było przed sześćdziesięciu laty. A dzisiaj, dla porównania, z tego samego miejsca, naprzeciw dworku "Pod Lipkami", zrobiłem ostatnio zdjęcie już nie gościńca, ale wyasfaltowanej arterii Księcia Józefa Poniatowskiego. Z lewej te same domy wydają się nieco niższe - ale to jezdnia ulicy została na tym odcinku podniesiona o prawie trzy metry. Z prawej strony nie ma już fosy i drzew, a jezdnię od Wisły oddziela betonowy mur przeciwpowodziowy. W perspektywie ulicy dominuje willa Jacka Malczewskiego, a obok, niestety, nie ma już mojego Domu Rodzinnego - odszedł wraz z przemijającym czasem...

Struktura Mszy św.

Rys historyczny

Sobór Watykański II uczy, że Msza św. jest źródłem i szczytem całego życia chrześcijańskiego. Do niej skierowane są wszystkie sakramenty święte.

Msza św. została ustanowiona przez Chrystusa podczas Ostatniej Wieczerzy. *"Tej nocy, kiedy został wydany, ustanowił Eucharystyczną Ofiarę Ciała i Krwi swojej, aby w niej na całe wieki, aż do swego przyjścia utrwalił Ofiarę Krzyża i tak umiłowanej Oblubienicy Kościołowi powierzył pamiątkę swej Męki i Zmartwychwstania: Sakrament miłosierdzia, znak jedności, węzeł miłości, ucztę paschalną, w której pożywamy Chrystusa, w którym dusza napętnia się łaską i otrzymujemy zadatek przyszłej chwały."* (Kl, 47)

Słowa, które Chrystus wypowiedział podczas ustanowienia Eucharystii zostały nam przekazane przez ewangelistów synoptycznych, a więc Mateusza, Marka i Łukasza oraz przez świętego Pawła. (Mt 26,26-29; Mk 14,22-25; Łk 22,15-20; 1 Kor 11,23-25).

Eucharystia - w swojej formie nawiązuje do uczt paschalnej, jaką spożywali Żydzi. Jest to zrozumiałe, gdyż wszystkie wydarzenia zbawcze - do momentu rozesłania Apostołów - rozgrywały się w środowisku judaistycznym, były wpisane w kulturę i codzienność narodu izraelskiego.

U Izraelitów ucztą paschalną kończyła się tzw. haggadą - dłuższą modlitwą dziękczynną. Jej treść stanowiło przypomnienie "wielkich rzeczy", których Bóg dokonał w historii świętej Izraela oraz składanie za nie dziękczynienia. Modlitwę tę zaadaptowali chrześcijanie, zmieniając ją na Modlitwę eucharystyczną (Kanon Rzymski).

Starożytni chrześcijanie zbierali się na modlitwę i "łamanie chleba" (tak nazywali Eucharystię) w każdą niedzielę. Gromadzili się w domach, gdzie były odpowiednie warunki na urządzenie uczt tzw. agape, która kończyła się liturgią eucharystyczną (por. Łk. 24,30; Dz 2,46; 20,7.11; 27,35; 1 Kor 11,17-22; Jd 12; 1 p 2,139).

Władza rzymska - tolerująca wiele religii, ale nie akceptująca chrześcijaństwa, była wrogo nastawiona do wyznawców Chrystusa. Jednym z podstawowych zarzutów wobec chrześcijan był fakt uczestniczenia przez nich w tajemniczych spotkaniach. Za to karano śmiercią.

Po dekrete tolerancyjnym (313 r. Konstantyn-Licyniusz) religia chrześcijańska uzyskała pełną autonomię. Wówczas nastąpił rozwój liturgii. W Rzymie i okolicach nabrała ona cech typowo rzymskich. Ustaliły się wtedy formy modlitw mszalnych z Kanonem Rzymskim. Do dwóch zredukowano czytania mszalne.

W wieku VII ustaliła się struktura obrzędów Mszy św. Reformy karolińskie przeprowadzone w VIII, IX i X w. wprowadzały do liturgii tzw. obrzędy przygotowawcze. Ich dalszy rozwój nastąpił w XI i XV w. Sobór trydencki polecił ujednoczyć obrzędy mszalne. Obrzędy Mszy św. ujęto w tzw. rubryki, a nad ich zachowaniem ustanowiono Kongregację Obrzędów (1588r.) Okres baroku wniósł do liturgii Mszy św. nowy przepych - zwłaszcza elementy muzyczne.

Uczestnictwo wiernych sprowadzało się tylko i wyłącznie

do rozważania Męki Pańskiej, odmawiania różańca, litanii, godzin, pieśni i modlitw prywatnych. Podjęta w XIX w. odnowa liturgiczna miała za cel przybliżenie ludziom liturgii, aby wierni świadomie, czynnie i pobożnie uczestniczyli w niej. Uwieńczeniem tych starań była reforma liturgii przeprowadzona przez Sobór Watykański II. Do liturgii zostały wprowadzone języki narodowe, co w znacznym stopniu przyczyniło się do zrozumienia treści modlitw, a przez to do czynnego uczestnictwa i głębokiego przeżywania liturgii.

Paweł VI nakazał opracowanie nowego "Mszału Rzymskiego", który zawiera odnowiony ryt - porządek Mszy św.

Krzysztof Biros

Z niedzielnej Ewangelii...

"...Rabbi, to znaczy nauczycielu: Gdzie mieszkasz?..." (J 1,38)

Naprawdę interesuje cię religia. Czytasz religijne książki, czytasz katolickie gazety, czytasz dokumenty kościelne. Studiujesz pisma innych wyznań, żeby lepiej poznać swoje. Żeby poznać różnice. Znasz nazwiska teologów, mistyków, świętych. Znasz daty z historii Kościoła... Tak wiele już wiesz, a przecież ciągle pytasz:

"...Rabbi, nauczycielu: gdzie mieszkasz?..."

Naprawdę interesuje cię religia. Uwielbiasz filozoficzne dyskusje nad sensem życia, teologiczne dysputy o troistości jednego Boga i historyczności postaci Jezusa z Nazaretu... Masz tysiące pytań, a znasz odpowiedź na innych pytań tysiące. Niejednego księdza mógłbyś poduczyć. Bez obrazy. Po prostu wiesz... A przecież ciągle pytasz:

"...Rabbi, nauczycielu: gdzie mieszkasz?..."

Naprawdę interesuje cię religia. Dlatego szukasz. Dlatego pytasz... Naprawdę interesuje cię Pan Bóg. Chcesz wiedzieć o Nim wszystko. Ale im więcej pytasz, tym więcej pytań się pojawia. Nowych pytań... A Bóg nie odpowiada na każde z nich oddzielnie. Bóg nie podaje tytułu nowej książki, nie podaje nazwisk teologów. Tych jednak, którzy Go szukają, nie pozostawia bez odpowiedzi. Tyle, że nie można jej przeczytać czy usłyszeć. Można ją PRZEŻYĆ... Odpowiedź Boża brzmi:

"...Chodźcie, a zobaczycie..."

Teresa

Kołąda

Zawitałeś Boże
do nas na Ziemię
w zimowy czas
w zimowy czas

jeszcze taki mały
jeszcze tak drobnutki
jak ogrzejesz nas?
jak ogrzejesz nas?

Wysrebrzyłeś niebo
jak lodową tafle
w zimowy świt
w zimowy świt,

by przez góry, hale
przez zmrózone dale
do Ciebie iść
do Ciebie iść.

Krzysztof Jezierska